

Maſſa ar peesubtiſchann
par paſti:
par gabu 1 rub. 60 kap.
puſgabdu 85

Maſſa bei peesubtiſchann
naš Rihgā:
par gabu 1 rub. — lap.
puſgabdu 55
3 mehneſchi 30

Maſj. w. teel iſdohts ſeſ-
deenahm no p. 12 ſahloht.

Maſijas weeſis.

Ernt Plates, Maſijas weeſa ihpaſchneekš un apgahdatajš.

Maſijas weeſis iſnahſ ween reiſ pa nedetu.

Maſſa
par ſubtiſchann:
par weenas ſleijas ſmalta
raſſtu (Peit-) rinda, jeb
to weetu, ko taħda rinda
eckem, maſſa 10 la

Redakcija un eſpeditija
Rihgā,

Ernt Plates hiſſchu- un
grahmatu-oriſtatavā pee
Pehtera baſnižs.

№ 28.

Seſtdeena 10. Juli

1876.

Par ſinu.

Teem laſtajeem, laš gribetu „Maſijas weeſi“ uš ohtro puſgabdu, t. i. no 1ma Juli lihds 31mo Dezember, apſtelleht, tē daru ſinamu, ka taħdas apſtelleſchanaš labpraht peenemu. Maſſahš par to puſgabdu: kaħ pa paſti japeeſubta: **ar** peeliſumu 1 rub. 25 kap., **beſ** peeliſuma 85 kap. — Kaš tē pat Rihgā ſawu lapu griħ ſanemt, teem maſſahš **ar** peeliſumu 90 kap.; **beſ** peeliſuma 55 kap. Awiſchu paſtelleſchanaš un ſanemſchanaš weetas paleel taħš paſčas, laš gada ſaħtumā bija ušdohtas; beſ tam wehl war Maſijas weeſi paſtelleht un ſanemt Rihgā Suworow eelā № 55, no 1ma Juli ſaħloht.

Ernt Plates,

Maſijas weeſa apgahdatajš un redaktors.

Kahditajš.

Jaunatahs ſinaš. Telegrafa ſinaš.
Geſchſemes ſinaš. No Rihgas: pahr Rihgas-Lutuma dſelſzela buħ-
weſchanu. No Dobles: iſbrauſchana ſalumdš. No Taſeem: pahr tu-
reenas iſtaħdi. No Leepajas: notikumš uš Kaunas-Leepajas dſelſzela. No
Pehterburgas: muħſu augſta Keisara aiſbrauſchana uš Heſſingforſi. No
Kronſtadtes: ſanahliš ſtarp Pehterburgu un Kronſtadi. No Sibirijas: iſriħ-
weſchana uš ſeniſeijas upi.
Aħſemes ſinaš. No Anglijas: iſtureſchanaš Turzijas leetā. No Lon-
dones: Anglijas kara-ſpeħš. No Perzegowinas: Turteem eet plaħni. No
Turzijas: tureenā buħſchanaš, — kara-notikumi
Atinaiaſch ſtriħš žaur neežigu leetu. Madleenes baſniža.
Peeliſumā: Duele ſtepe. Graudi un ſeedi.

Jaunatahs ſinaš.

No Rihgas. Žaulaš, ne wifai ſiltas deenas un pa ſtar-
pahm kreetsnš leetus ir beidsamā laika žeribas uš labaku ru-
dens raſchojumu pawairojuſchi. Tā tad nu weži labibas
kraħjumi ſaħl ženā kriſt un ari ſpiħkeri deesgan ar labibu
pilditi.

No Moſtaras. Geſch Moſtaras pilſſeħtas laudis efoht
leelā nemeeribā. Kaufmani ir ſawas bohdes ſleħguſchi. Mo-
ſtaras kriſtiģee eedſiħwotaji baidahš, ka Turki, ja wini no
kriſtiģo kara-pulkeem tiktu ſakauti, pee wineem, proħti kriſti-
ģeem, nepaſtraħdatu breeſmu darbus.

No Italijas. Kā no Bukareſtes teel ſinohtš, tad Italijas
waldiba iſſažiģuſe to wehleſchanoħš, ka wina ar Rumeniģu
noſleħgtu tiģoſchanaš ſabeedribu.

No Montenegras. Kā uš Berliņi atnahkuſchāš telegrafa
ſinaš ſino, tad Montenegreeſchi eeneħmuſchi Klelas pilſſeħtu.
No Raguſas teel ſinohtš, ka Montenegrineeſcheem padewu-
ſchāš taħš pilſſeħtas Metochia un Neweſinje. Metochias
aiſſtaħwetaji Turku ſaldati lihds ar ſawu wadoni aiſbeħga ap-
žeetinatā leħgeri, ſawas kara-mantaš un eerohtſchuš eenaids-
neekeem atſtaħdami. Moſtaras pilſſeħtas tuwumā ir gaidama
kauſchanaš. Serbu kara-pulks ušbruzis Moſtarai.

No Greezijas. Uš Berliņi atlaiſtas telegrafa ſinaš, ka
Greezija ſawuš kara-pulkuš iſriħlojoht uš karoſchānu.

No Wiħnes teel ſinohtš, ka tyr tai 5tā Juli bijuſe ſemeš
triħzeſchana, lura 3 ſekundes paſtaħweja. Žaur ſemeš triħze-
ſchānu daudš ſkurſteem efoht ſagrunuſchi, nami dabujuſchi plaiſ-
naš. Leelaka nelaine naw notikuſe.

No Wiħdines. Pee ſchi žetokſchāna bijuſe ſtarp Serbeem
un Turkeem kauſchanaš. Serbeem, waſaku ſpeħtu tureda-
meem, bija ja-attakpjaħš. Wiħdines gubernators ar 2000
Turku ſaldateem ir aiſdewees uš Serbiģu.

— Wehl no Wiħdines teel ſinohtš, ka Turki, laš Serbijas
deenwiduš riħta puſe eegahjuſchi, efoht ušbruſchānu ſaħkuſchi.
Turkeem efoht 60,000 ſaldatu. Serbijas leelakais kara-pulks
efoht pee Aleſſinaģes ſlanſtes ušmetis. Driħsumā gaida lee-
laku kauſchanoħš.

No Serbijas. Kā kaħdai Franzijas awiģei teel ſinohtš,
tad kaħds Serbeeſchu kara-pulks tizis pee Lubowijas no
Turkeem ſakauts. Serbi paſaudeja 500 wiħrus un kaħduš
no ſaweem leelgabaleem. Turki ka ušwaretaji paſaudeja 300
wiħruš.

Telegrafa ſinaš.

No Berlīnes tai 8. Juli. Teel ſinohtš, ka ſultans Mu-
rads deht praħta apjuſchanaš no trohna attakpſchotees. Teel
ſinohtš, ka teem žitu walſtu weetneekeem Konſtantinopelē it
ušdohtš, lai wini ſinaš ſakraħj, kaħeħ ſultana trohneſchāna
(ſohbena-apjoħſchāna) til ilgi teel aiſkaweta. No Konſtanti-
noplees teel ſinohtš, ka ſultans efoht praħtā apjuģis. Mar-
ſchāls Baſeħns (Marſchāls Baſeħns wehl laſitajeem buħš atmi-
nams no Bruħſchu-Frantſchu kara un no wina teeſaſchanaš
Franziģā) uš Konſtantinopeli atnahģis.

No Belgradas tai 7. Juli. Serbeeſchu kara-pulks tai
6tā Juli padſina toħš ſem Deſman-Baſchāš wadiſchanaš
ſtaħwedamoħš Turkuš iſ triħš ſlanſteħm, bet weħlaſ Turki
dabuģa ſipru palihdſibu un tā tad ſawas ſlanſtes atkal da-
buģa roħtā.

Geshemes finans.

No Rihgas. Rā awisēs lafams, tad Rihgas-Dukuma dselszeta līnija, kas pee Safu muišas nogreeshahs no Rihgas-Bolderajas līnijas, eet pee Buldur-muišas pahri par Leelupi, tad zaur Majormuišhu un Dubulteam gar pašhu Leelupes kreiso krasmalu un beidsjahs pee Dukumas, no kureenas, kā zerams, ees ar laiku tahtaf us Kulbigu un Wentspili. Ta tilta weeta Leelupē pee Buldurmuišas ir 200 pehdas plata. Tilts pats nahls til 128 pehdas un abas krasmalas tiks pilditas ar semes-dambjeem un tā nošauktahm šašchinahm. Tilts buhs no dselscha taishts, 6 pohsmās ar greeshamo klapi tilta kreisā pusi. Tilta dselschi tohp Belgijā šagatawoti un nahls drihs šchurp. Tagad wehl strahda gar tilta pihlaxem, kas 8 ašis dšiti teel apafsch uhdena nogremdeti un nostiprinati.

No Dohles. Bagahjušhu šwehtdeen tani 4. Juli apzemoja muhs Dohleneeschus Rihg. Latw. beedriba. Rā isgahjušhu gadu, tā ari šchoreis braufschana notika ar Aekawas futu-kugi, turam 2 J. Dombrowsky k. leelas laiwas un wairaf enkurneeku maso laiwinu gara wiktne palaf steepahs. Ar isdewigu zeta-wehja peepalihdsibu Rihdseneeki par ne leeleem wilneem schuhpodamees un par Daugawas lohsfnehm schurp un turp grohsfdamees agrati Dohles muišhu šafneedsa neka bij dohmajuschu. Winu inwošchanohs diwi leelgabalu schahweeni un pahra kartetšhu gaišā laifchana no Dohles muišas stahwa krašta apšweizinaja, us ko tad atkal Rihdseneeki ar wairaf rewolweru schahweeneem laipnigi atbildeja. Malā inahktuschu Rihdseneeki sem musihka šlanas par tahm ar behrsu meijahm išgresnotahm trepehm us kalnu kahpa un ar Dohles muišas ihpašchneeku zeen. A. v. Lōwis of Menar kungu laipni šafweizinajušchees tai kofschā, šatā leepu parkā, mašakōs pulzinōs isdalijušchees, isklibda un ap teem no zeen. v. L. k. parkā isklikeem galdeem, krehfleem un benkeem šapulzejahs, kamehr wehlat musihka šlana dantschu mihtotajus us lustešchanohs eeluhdsja; wezakeem weeseem wišpahrigu jauku pahrsklatu un nepee-augušcheem deesgan plaschu lustešchanahs weetu nowehleja. Tā tad nu draugam ar draugu un radam ar radu šateekotees un šawus ehdamu leetu-kurwišchus preeščhā zelohit, laiks ar jautru treakschanu it ahtri pahrgahja, kamehr beedribas waditaji publiku ap pulstien 5 pehšpufdeenā us Dohles muišas ihpašchneeka, zeen. v. L. k. strihpainā weidā tehrtu laubi aizinaja un J. Weinberg k. ihšā runā zeen. v. L. k. beedribas wahrdā "firšnigas "Baldees" isfajija par to laipnibu, ko šchāi beedribat jaw wairaf reises parahdijis zaur winas usnemšchanu šawā muišchā. Ari wehl J. W. k. to atgadinaja, ka zeen. v. L. k. us ilgeem laikeem Latweem atminā palifschohit; jo pee Rihg. Latw. beedr. dibinašchanas zeen. v. L. k. efoht tas pirmāis no muišchneeku pufes bijis, kas Latweešcheem rohku šneedsis teem, kas ar beedribas dibinašchanu nodarbojušchees, peepalihdsjeis pee winu mehrla nahlt u. l. k., us kam zeen. v. L. kungam no klahbuhdameem tušč tapa isšaukta. — Wehlat weesi atkal isdalijahs pahr weešofchanahs plazi un kamehr ar danzofchanu, šarunafchanohs u. l. j. pr. lustejahs, tikmehr newitohit šaulite bija noretējufe un dšestrais, wehšais wakara laiks Rihdseneekus luhgtin luhdsā Dohlei ar "Deewas" fajiht un us atpašat zelofschanu šataišitees. Tā tad ari Rihdseneeki leeleem bareem no krašta us leiju dewahs un ahtrā laikā futu-kugi

un laiwas tiktaht bija peepildijuschu, ka kugu usraugeem, laikam no grimšchanas baidotees, bija wairaf zilweku, šcho starpā it ihpašchi beedribas wadoni un musikanti, malā japa-met, — eekam apdohmajahs pehš wajjadšigeem lihdsfekteem kert, ka waretu šchāi leetai isklibdeht. Wehlatu pehš ilgalas uskaweschanahs nu tapa atpal par tam ruhpiigi gahdahts, ka tee palaf palifuschu Rihdseneeki, waj nu futu-kugi, jeb kahdā laiwā ruhmes weetu dabuja, — un ar pahra leelgabalu schahweeneem un kartetšhu gaišā laifchānu apafsch zepuru un lakatu pliwinašchanu no palaf palifuschēem Dohleneešcheem — kuru starpā ari zeen. v. L. k. un wišs wina nams atradahs, it laipnigi tifa pawaditi.

W—k.

No Talsēem. Tas laiks tuwojahs, kur tureenās semkohpi-bas isstahde taps notureta, tadeht waram wišēem semkohpi-bas draugeem finamu dariht, ka no isstahdes komitejas pufes jaw tagadin gahda, kas pa isstahdes laiku preeščh isstahdes dalibneekem un apmellejeem buhs wajjadšigs. Us isstahdes platscha, kas tuwu pee Talsu pilskschinas atrohnahs, reds jaw wairaf deenas tschakli strahdajam, ir ari jaw daschadas wajjadšigās eeriktes usbuhwetās un, kā zerams, tas darbs buhs drihs beigts. Daschas isstahdamas leetas no tuweenas kā ari no tahleenas efoht komitejai peefajitas un nahlt arweenu wehl peefajišchana. Buhtu jawehlahs, ka ikkats, kam semkohpi-bas zelschana un pahrlabofschana ruhpi un ir mihtla, peebeedrotohs ar wišēem špehkeem šchāi isstahdei un tahs dohmas atimestu pee malas, kas dascham warbuht prahtā schautohs, ka isstahdi apmellejohit kahdas deenas šawu darbu aiskawetu. Tahs pahri deenas tiks ikkatram simkšartigi zaur tam atklibdsinatās, ka wišsch isstahdi apraudšidams turpat dauds un daschadas wehl neredsetas pahrlabofschanas semkohpi-bā dabuhs redseht un mahzitees; tapat ari no šawas pufes ko labu un derigu us isstahdi aishwedams warbuht daudseem pašneegs šabumu un derigu preeščhšihmi. Tadeht lai ikkats, jif waredams šteidsahs isstahdei peebeedrotees un nemas us tam negaida, lai wina kaiminšch to papreeščhu dara, bet lai ikkats šawam kaiminam eet ar labu preeščhšihmi pa preeščhu.

No Leepajas. Us Kaunas-Leepajas dselszeta tai 9tā Juni pehš pufdeenas no Moschaitēem us Leepaju brauzohit notikahs schahds atgadijums. "L. A." pahr šcho atgadijumu stahsta tā: "Konduktors brauzeju bitetes tupeeredams attrahpija kahdu lihdsbrauzeju, kam bitetes nemas nebija, wihs atteiza, ka wina bitele efoht pee ohtra drauga, kuram ari wina nauda. Tahdu brauzeju gan waretu dauds attrahpites, kas bes nau-das grib lihdsā braukt; bet ar šcho bija zitadi. Pehš ilgas ohtra drauga meleschanas to nemas ne-atrada un wihs weentulis nu šahla tihri raudahit. No ziteem lihdsbrauzejeem iswajzahs, no kureenās un us kureenu brauzohit un kur tad wina beedris buhtu warejis palift — dširdat, kas israhdi-jahs: Wihs (Widsemneeks) lihds ar ohtru bija bijis Kaunā radus apraudšiht un nu brauja mahjā us Rihgu. Moschaitōs tam ohtrs bija iskahpis, bitetes abeem panemt un šchis nesnadams, ka ar šcheem rateem nebrauz us Rihgu, bet us Leepaju. (Moschaitōs jakahpj žitōs ratōs) bija palizis sehdoht gaididams un nu bes bitetes un naudas bija šweščhā zeta, kur šchoreis negribeja braukt. Ko nu dariht? Ar raudafchanu ween nepeetika un dselsširgs škrehja bes aptureschānas tahtaf, tā ka us ahtrā-tikschānu nebija ko dohmaht, kaut gan kahds šchihdu kaufmanis johloja, ka buhtu ja-aptur, lai zeemiršch waretu iskahpt un us Moschaitēem kahjahn atpašat ateel-

Beidsoht zitu neko newareja dariht, kà lihdsbrauzeji tam fameta zela naidu, ka waretu tikt us Moschakeem un telegra-seereja no Roscheem (pirmas stanzijas no Moschakeem us Leepaju brauzoht) us Moschakeem, lai tam draugam, kas eegahjis biletes pirkt, tur pateiktu, ka lai usgaida lihds nahlamam brauzenam no Leepajas us Kaunu, kamehr wina draugs no Roscheem atpakal braufdamis ar to atkal waretu fattrahpites un kohpa mahjas notikt. Laimigi gan tee abi buhs fatikufchees un mahjas pahbraufufchi, labu atminu no fawas braufchanas us Kaunu weesos lihds pahnesdami. Schis notikumis pasinohts ari ziteem par eewehroshanu, lai usmanahs, lai nebrauz, tur negrib nobraukt.

No Pehterburgas. Ka tureenahs Wahzu awises sino, tad tai 3fcha Juli diwi damslugi faskrehjuschi kohpa, prohti tas no Pehterburgas nahldamais damslugis „Pehterhof“ ar to damslugi „Newa.“ Damslugis „Pehterhof“ zaur faskreefchanu dubujis til sipru grubdeenu, ka newarejis tahlatu braukt un kahdi 8 lihds 10 zilweku pee tam fawu dshwibu saudejuschi; damslugis Newa turpreti wareja tahlatu braukt. Zil schim brihscham sin, tad leelahs, ka damslugin „Pehterhofam“ ta waine bijufe. Kugu faskreefchana notifahs wehl deenas laika, kur gan kugineeki buhtu warejuschi riktigi zelu nonemt.

Wehl no Pehterburgas. Muhju augsts Kungs un Keisars un augsta Keisareene lihds ar Trohnamantineeku un Trohnamantneeki ka ari ar leelfirsteni Mariju Aleksandrownu, Edinburgas herzogeni, aibraufufchi tai 2tra Juli pulkstien pufzet weenpadmitos rihata no Pehterpils us Pehterburgu un no tureenahs us Helsingfors, kur wisi spirgti wefali nonahza.

No Kronstadtes. Ka „Wald. wehstn.“ sino, tad tagad teek sipri strahdahts pee ta starp Pehterburgu un Kronstadti tajama juhrah kanahla. Pa scho kanahli warefchoht braukt tee leelakee fugi, ta ka teem wairs newaijadsefchoht fawu lahdiinu nolikt Kronstadte, bet to warefchoht tajini eefsch Newas upes eebraukt un pee kahdas tureenahs lahdeschanas weetas fawu lahdiinu nolikt. Pehterburgas pretfchu un mantu wefchana ir milfiga, ka to peerahda schahdi flaitli: 1874ta gada atnahkufchee 2857 fugi atweda 50,178,000 pudu fraktes un 2832 aibraufdami fugi aishweda 51,107,400 pudu fraktes. Ar krasa- jeb juhramata-kugeem, plajschfoteem tika mineta gada atwesti kahdi 190 milionu pudu fraktes. Pa dsheszetu atweda 69,995,655 pudu un aishweda 32,802,576 pudu. Ta tad wisu kohpa fanemoht ir pawifam kahdi 400 milionu pudu.

No Sibirijas. Ka tureenahs awise „Sibir“ sino, tad Juli mehnescha beigahs kahda Sweedru ekspediza braufchoht us Zenifejas leelupi. Schai ekspedizijai ir diwi nodatas, no kura-rahm to weenu nodatu wadihs pasihstamais seemetu pehtitajs profesors Nordenschelds. Pee ohtras nodatas peedali fees tee profesori Hjelmans, Teljs un Arnels un tas doktors Triboms. Bei seemeta zela ispehtichanas profesors Nordenschelds nodohmajis ari pretfchu prohwas is Sweedrijahs lihds nemt.

Ahrsemes sinas.

No Anglijas. Zaw daschu reisu titam sinojuschi, ka Anglija turahs us Turzijas pusi. Refen wehl Anglu leela awise „Teims“ par breefmu darbeem Bulgarija sinodama, peemineja Anglijas nepareisu istureschanohs, prohti ka ta Turkeem pa-

lihdschoht kristitohs spaidiht. Tagad lajam ahrsemes awises ka lords Derbi nehmees isflaidroht Anglijas politikas istureschanohs beidsama laika. Wisu pirms winfch isflaidroja, kapehz Anglija Berlines triju keisara walsts kanzleru preefchlikumam ne-efoht peebeedrojufche, bet schi isflaidrofchana wairaf lihdsinajufche attaisnojchanai, jo winfch fajija, ka Anglija pilnigi ar mineto kanzleru preefchlikumu bijufe weenis prahtis, bet wina tikai baidijufche, ka Giropah nemeeri ne-iz- jeltohs, kad to peenemt. Kalabad Anglija fawus kara- lugus us Turziju sustijufe, tas talabad notizis, lai tohs pee karofchanas dalibu nenendamohs waretu apfargah. To is- flaidrojis lords Derbi ari peemineja Giropas meeru, fajidams ka Turzijas buhschana schim brihscham ne-efoht tahda, ka buhtu par Giropas meeru jabaidahs. Italijs, Franzija, Wah- zija nemas us karu nedohmajoht. Preefch Anglijas buhtu Giropas karfch ta leelaka nelaima. Nu wehl atliktohs Au- strija un Kreewija. Austrija efoht diwlahrtiga waldbiba (Au- strijas- Ungarijas faweenota waldbiba), kas laikam gan zaur Austrijas walsts buhschana tahda waijadfiga, bet preefch us- brufchanas kara ir par leelu kawelli. Kreewija gahda par meera uftureschana, jo ja weena leeta efoht pateefa, tad ta efoht patefiba, ka Kreewijas Keisars, kas wairaf par wifem war meeru uftureht jeb karu jelt, ir ihstis meera draugs. Tad us Turziju sihmedamees lords Derbi isfajija, ka Turzijas walsts, pa kuras pastahwefchana fenaf Anglija gahdajufe un ari ta- gad gribejufe gahdaht, ka ta ir fawu wezumu peedfihwojufe, kur gruhiti kahda usplaufchana gaidama. „Mehs flimam wihram (ta mehds Turziju nosaukt) efam peefohlijufchi ap- fargafchana pret katru, kas winam pehz dshwibas tihko, bet mehswinu newaram pasfargah no pascha-nonahwefchanas un no nahwes.“ Sches wahrdi ir ta fakohht tas kohdols no Derbi a runas, sihmedamahs us Turziju. — Til dauds no lorda Derbi isflaidrochanas. Tagad paslatifimees druzin us Anglijas istureschanohs Turzijas leeta. Kad Anglija pate- faka, ka wina nespehoht Turzijas paschnonahwefchana jeb nahwi uftureht, tad japrasa, kapehz tad Anglija tahdu trohtjni fajehla, fawus kara-pulkus lika us karu isrihoht, sultana nozelchana un eezelchana eemaisijahs un zaur tahdu isture- schanohs kawaja Berlines konferenzes tahlatu strahdaschana preefch nemeerneeku apmeerinafchanas Turzija? Kalabad wina wisu to ir darijufe, ja wina naw gribejufe ihpaschu palih- dshibu Turkeem pasneegt? Tagad sinams wina faka, ka wina triju keisara waldbibu preefchlikumeem peekrihoht un tikai us meeru dohmajoht. Wisu kohpa fanemoht newiloht japrasa, kas tagadeja Anglijas isflaidrofchana ihsti ir — waj ta ir attaisnojchanahs pret Giropas leelwalstim jeb waj ta ir aplee- zinafchana, ka Anglija fawa politikas istureschana ir pah- fkatijufche? Lai nu buhtu ka buhdams, tad tomehr Anglijas isflaidrofchana ir no leela fwara preefch Giropas meera.

No Londones. Pah Anglijas walsts semes kara-spehku atrohdam schahdas sinas ahrsemes awises: Anglijai ir 96,275 saldati un prohti pascha Anglija 68,300, Skotija 4000, Irlandeh 22,000 un us Normanu jalahm 2000. Bei tam Gibraltaras zeetohfjni 4950 un Maltas jala 5290. No Maltas us Rihnu aibraufufchi 900 un no Indijas us An- gliju aibraufufchi 360. Tais daschadas pee Anglijas peede- rigahs kolonijas atrohdahts 23,000 saldatu. Indija schim brihscham stahw 63,000 saldatu. Wifus schohs flaitlus fa- flaitoht atrohht, ka Anglijas semes kara-spehks naw wifai

leels, bet masaks neka daschahm zitahm leelwalstim; turpreti us juhaer Anglijai labs spehks.

No Herzegowinas. Râ teef sinohts, tad Herzegowinâ Turkeem eijohht wahjafi kâ zitur. Schê wineem zaur Reichstadtes norunu (starp Kreemijas un Austrijas keisareem) tika aisleegts, turpmal few palihdsibu likt peewest zaur Klelas ohstu. Kamehr fenal Turki aplarajuschî tilai sawus dumpigohs pawalstneekus, tamehr nelam nebijufe nelahda data, ar lahdeem spehkeem wiini tohs grib apmeerinaht; bet tagad, kur Turzijai karfch ar zitu patstahwigu walsti, prohti Montenegro, — tagad zitas walstis newarohht Turzijai atwehleht wiinai ween pee-eijamu ohstu Austrijas rohbeschâs. — Ap to paschu laiku, kur fina pahf schahdu norunu atnahza, eeradahs Klelas apgabala ari Belo Pawlowitschs ar 6000 nemeerneekem un padfina Turkus is tureenâs. Schê klaht ari peelee-kam to sinu, ka tas Bruhsis Freundt, kas Turku deenastâ stahweja un tur to wahrdû Mehemed Ali-Bascha bija peenehmis, kâ to jaw nesen sawâ awisê peeminejam, — ka minetâis Freundts esohht noschahwees. Râ stahsta, tad wiinfch tamdeht to darijis, ka firds apfina winam pahremetufe tahs pahrestibas, kuras kristiteem zaur wiinu kâ Turku generali bijuschas jazeefch.

No Turzijas. Celam pahf kara-notikumeem sinojuschî, kahdu wahrdû fazijim pahf nemeerneeku saweenofchanas un usrihofchanohs us karu. Wisu pirms japeemin, ka Serbija ar Bulgariju sawâ starpâ notaisjuschas nolihgumu. Behz schî nolihguma Bulgarija (prohti, kad wiina no Turzijas wirswaldibas tiktu atswabiinata) netiks Serbijai peedalita, bet Serbija par to, ka wiina palihds Bulgariju atswabiinaht, dabuhs no Bulgarijas kahdu masu semes strehkti. Bulgareefchi us sawu rohku fastahdifees, tilai wajadfigohs brihschôs ar Serbeem saweenofees. Neis pahf Bulgareefcheem runadami peeminesim ari to no Bulgareefchu tautas waldibas pee wisfeem Turzijas kristigeem pawalstneekem islaisto pasludinajumu. Schis pasludinajums dohd mums jo plaschas sinas pahf tureenâs buhschanu, tapehz to (ihfalu fanemtu) schê ari pajneegsim. Gruhtumus un spaidifchanas peeminedami Bulgareefchi sawâ pasludinajumâ faka: „Mums neteel nowehletas tahs wajadfigalahs zilweku teefibas; mehâ esam apkrauti ar pahreleekahm nodohfchanahm, kas neschehligi un breefmigi no mums teef peedfihitas; mehâ esam bes apfargafchanas pret sawu apspaiditaju kahrumeeem un neschehlibu; muhs pa lahjahm min neschehliga tauta, kuras tijibas pamata likums ir schahds: „Genihdi un famaita kristigu tijibu!“ Mehâ newaram dshiwibu pazeest, par kuru nahwe ir labaka. Peedfihwajumi is fenakeem laikeem muhs mahza, ka us Muhamedanu apfohljumeem newar palaisfees; tee apfohlitee pahrgrohfsijumi tik us tam teef isleetati, lai mehâ sawus kara-eerohtschus noliktum; grib muhs, kad bes eerohtscheem buhtum, nodohht afinsfahrigem, neschehligeem un atreebigem Muhamedaneem par upuri. — Lai tapehz ar mums saweenojahs Greekis, Albaneeis, Rumeneetis kâ ari Serbeetis, Bosneetis, Herzegowineeis un Montenegreetis, ka lai waretum sawu no saweem fentscheem mantoto ihpaschumu Muhamedaneem atraut. Ais-mirfchim wisus fihlohs aispreedumus un buhsim weenprahftigi, kamehr wif buhsim brihwibu fafneeguschî un neweena eenaidneeka wais us muhsu fwehtibas pilneem klajumeem nebuhs; bet tad, tilai tad mehâ apstahfimees un nodibinasim waldibu, kas par muhsu wisu labumeem gahdahs un tohs drohfschibâ

usturehs. Buhsim ihfi dehli saweem fentscheem, teem saweem fareiwjeem, kas pagahjuschôs laikôs muhsu karohgus tuhlfstochu kautindôs pliwinaja un kuru sawas darbi teef wehl tagad apdseedati tautas dseefmâs. Balkana (Turzijas walstis) kristitee! Waj mums nebuhs astahht saweem pehznahkameem kahdu peemianu no krusa un pufmehnescha*) zihnischanohs? Waj ne-astahsim nahkofcha gadu fimtena dseefmineekem notikumus un darbus preefch jaunahm tautas dseefmahm? Waj neka lai ne-astahjam preefch dseefmahm, kas muhsu fareiwju darbus brihwibas-karâ peemin, kas to zihnischanohs apdseed, kas iszehlahs deht nama, mantas un teh-wijas atswabinaschanas? Dohfimees, brahti, karâ preefch fwehtita krusa un preefch selta brihwibas.“

— Pahf Bulgariju runajohht buhs ari japeemin Bulgarijas stiprais zeetohlfnis jeb apzeetinata pilsfehta Widdine, kura, kâ rahdahs, drihs eewehrojumu weetu tagadejâ karâ eenems, un tamdeht kahdas sinas pahf to tagad nebuhs neweetâ. Widdine ir weens no teem stipraekem Turzijas zeetohlfchneem; wiina pahrwalda netikai Donawas upi un tahs krasu us Balachijas pusi, bet ari purwarahohs klajumus us wakara pusi, us kureem (klajumeem) Timoka kara-wulks nodohmajis dohtees. Pa leelakai datai Widdines apstiprinajumi ir zehlfchees is 17ta gadu fimtena, bet ari wehlfahs laikôs Widdine daudskahrt apstiprinata. — Tee kautini, kas diwisimtu gadu laikâ ap Widdini bijuschî, flaidri rahda, zil gruhti schî pilsfehta uswarema, tapehz ari Serbeem deefgan gruhti nahlfees Widdini aplehgereht; bet turpmakas sinas rahdihs, zil tahlu Serbeem wiinu nodohms buhs isdewees. Pahf Widdines pagahjuscheeem laikeem runajohht jafaka, ka ta, kad wehl mas to bija apstiprinata, tika 1689tâ gadâ uswareta un tad jo stipraki apstiprinata. 1737tâ gadâ Kohtringas herzogs atnahza ar 20,000 kahjineekem un jahtneekeem preefch Widdines, bet wiinam ne-isdewahs Widdini uswareht, pa datai ka wiinfch glehwi usbruka, pa datai ka pilsfehta tika duhschigi aistahweta. Ari 1828tâ gadâ, kâ ari 1853schâ gadâ newareja Widdini uswareht, lai gan ar leelu isweizibu un duhschibu usbruka. To wisu kohpâ fanemoht gan war nolemt, ka Serbeem, ja wiini nodohmatu Widdini uswareht, wineem tas deefgan gruhti nahlfees.

— Til dauds pahf Bulgariju fazijuschî druzjin paskatifimees nu us kara-notikumeem. Beidsamâ laikâ jo leelakai kara-dshiwiba parahdijufees eefch Montenegras. Teef sinohts, ka tureenâs kara-wulks, sem firsta Nikitas wadifchanas, uswarejis Tschernizu un diwi zitas apzeetinas pilsfehtas, kas at-rohnahs us Gazlas kalna klajuma. Tee saldati, kas mine-tahs uswaretahs pilsfehtas aistahweja, tohti duhschigi neture-jahs. Uswaretaju, prohti Montenegreefchu, rohlfâs nahza leelgabali un ziti kara-eerohtschî. Newefinjes pilsfehta, us kureeni Selim-Bascha zaur Salomas leiju gribeja aistikt, ir tagad no Montenegreefchu kreisâs kara-spehla datas apsentka. Jaw zaur tam, ka Montenegreefchi libds Newefinjes tikuschî, rahda, ka starp Gazlu un Newefinji kautinifch gaidams; bet schî gaidifchana teef wehl pawairota zaur to sinu, ka Muktar-Bascha tai 1mâ Juli ar sawu kara-spehlu is Bosnijas aisdewees us Mostaru. Muktar-Bascha, deefgan isflawehts Turku wadonis, tâ tad no seemetu pufes nahf sawejeem palihgâ, un tas nu rahda, ka Muktar-Bascha Montenegreefchu us preefchu

*) La li krusis ir kristito shime, tâ ir pufmehnesis Turku tijigo shime.

eefchanu eerauga par draudoſcho preeſch Turkeem. — Montenegreeſchu uſdewums naw weegla. Kad Muktar-Baſcham iſdohdahs ahtri no Moſtaras aiſtikt uſ Gazlas klaijuma deenwidus wuſi (turklaht ari wehl newar ſinaht, waj Montenegreeſcheem ari til dauds ta ſpehla, ka wini waretu Muktar-Baſchu aiſtureht no tahtal-eefchanas), ja tas Muktar-Baſcham iſdohdahs, ka winſch iſta laikä dabuhn tureenäs Turku kara-pulkeem nahkt palihgä, tad ſinams firſtam Nikitam buhs grubta jihniſchanahs. Nikitas jeb Montenegreeſchu uſdewums nu ir, ka lai wini, zil ahtri ſpehdami, rauga mineto klaijumu ſawä rohkä dabuht. Tä tad Montenegreeſcheem ahtri jo ahtri tas ja-ſteidsahs iſdarikt, un jo ahtraki wini to iſdara, jo leelaka zeriba wineem tad ir uſ uſwäreſchanu.

— Bahr kara darbeem Serbijä generalis Ranko Alimpitſchs kara-minifterim paſneeds ſchahdas ſinas: „Täi 23ſchä Juni muhſu preeſchas pulks (Avantgarde) ſatika kahdu Turku pulku, kas pehz prowiantes bija iſſuhtihä. Muhſeji Turkeem uſbruka un Turkeem tika no Belinas ſuhtihä palihgs. Iſzehlahs ſihwa kauſchanahs no pulkten 7 lihds 12 nakti. Wiſu ſihwaki kauſchanahs ploſſijahs pee Balatunas un Medjuſchas. Kamehr majors Blaikowiz teem pehz prowiantes ſuhtiteem Turkeem mugurä uſbruka, tamehr Bodrinjes brigade un kahda dala no Schabazes brigades atkal uſbruka teem no Belinas palihgä ſuhtiteem 2000 Turkeem ſahnds un mugurä. Tee uſ tahdu wiſi no wiſahm puzehm apſtahtee Turki ſahwahs ar leelu duhſchibu, bet tas wineem neko nelihdſeja. Wini tika wiſur padſihtu un ſakauti un tilai maſai druſzinai iſdewahs naktis tumſumä aiſtikt uſ Belinu. Ohträ deenä mehſ kauſchanahs weetu atradam ar nokauteem Turkeem lä apſehtu, wuru ſtarpä ari bija wairak wirsneeku un weens bimbaſcha (majors). Kä Turku wangineeki iſſajija, tad weens Turku pulzinſch, kahdi 800 wiſru, pawiſam tizis iſnihzinahs. Ari tai kantinä pee Belinas Turki dauds paſaudejuſchi; ohträ deenä wineem wiſu deenu bijs darba ſawus krituſchohs paglabahkt. Starp krituſcheem atradahs ari Muhamed Beg Ali Baſchigs, kas bija ſihws Serbu pretineeks. Wiſi zeemi no Raſchas lihds Belinai ir muhſu rohkäs. Muhſu kara-pulki zaur nupat panahkt uſwareſchanu ir aiſgrahbti no duhſchigas wiſreſtibas uſ jaunu karuſchanu.“ Tahdas ir tahs no Alimpitſcha paſneegtas ſinas. No Turku puſes naw nelahdas ſinas dabutas.

Aſnainſch ſtrihds zaur neezigu lectu.

Kahdä jaulä Augusta mehneſcha wakarä dſirkalis fateekahs ar ſkrohderi kroggä un abi par wiſu deenu, katre ſawu amatu kopydami, ir kahdas kapeizinas nopelnjuſchi un tamdeht weens ohtru draudſigä fatizibä uſajina uſ kahdu buteliti bairiſcha bitardu paſpehleht. Sahſ ſpehleht un wineht, tä ka ilgi ne-bija jagaida, ka buteles wareja puſduſcheem ſkaiht. Spehletaji ſpehledami dauds nedſehra, lai zaur tam pee ſpehleſchanas netiktu kaweti, bet til nopeetni ween ſpehleja jo prohjam. Te pee wineem tai lambari peenahſ wehl treſchais, kas ari bija ſkrohderis, ſirpu rohkä turedams. Genahzejs redſedams, ka wina draugs, ſpehneeka ſkrohderis, ir bagatigi iwehtihä ar garſchigo bairiti, ſtaiga ap bitarda galdu, azis nemaſ no pilnahm butelehm nenolaiſdamis; pehdigi redſedams, ka ſpehletaji til pat jaw wini uſ kahdas glahſites iſtuſſchoſchanu ne-uſajinahs, winſch eet reiſ klaht un eedrohſchinajahs paſſatitees, kas ihpaſchi tais buteläs atrohnahs un tä lä pa-

ohſtidams ari uſ reiſ eerauj puſbuteli. Dſirkalis to pamanijis jaw ſawelk ſlahbu gihmi.

Spehletaji pee ſpehleſchanas gurdeni palikuſchi, met druſku meera un eet pee putodama bairiſcha atpuhſtees, bet leeko ſkrohderi tur ſehdedamu ne arweenu azi ne-eewehro.

Skrohderis deht pilnahm glahſehm gribedams peelabinatees, tuwinajahs ſpehletajeem, daſchadus johlus dſihdams un laipni tehrſedams, pee kam ſawu rohkä buhdamu ſirpi uſ bitarda galdu noleek un beſ peedahwaſchanas un uſajinaſchanas puſbuteli bairiſcha iſtuſſcho.

Dſirkalis, pee leeka ſkrohdera nelahdu patilſchanu ne-atraſdams, uſluhto to ar duſmigahm azim un beidsiht praſa, lai atbild, kapehz beſ atkauſchanas wina alu dſehris un uſdrohſchinajees ſirpi uſ bitarda galdu liſt.

Skrohderis neko launa nedohmadams, tilai laipni paſmeijahs un pee-eet atkal pee galdina weenu glahſiti eemeſt.

Dſirkalis, zitadi neſnadams ſkrohderim par tahdu drohſchibu atreebtees, grabhj ſibena ahtrumä uſ bitarda galda nolitto ſirpi un met ar wiſu ſpehku kaſtä, tä ka ſirpe diwi daläs pahſſchirahs, turklaht ſkrohderim tohs draudoſchohs wahrduſ uſſauhdams: „Tu deedelneeks, ka drihſti man tahdu nahwes rihtu preeſch azim rahdiht? Sargees, ka wehl nedabu pa pakauſi!“

Skrohderis, ſawu ſlahdi pamanidams, pazel ſadauſitas ſirpes gabalinus uſ augſchu un ar noſchehloſchanu to ſlahdi aprehſinadams, pee ſewis runa: „Nu ja! ſchodeen ſcha neeka deht wiſu deenu pee kaleja nodeedeleju un wehl trihs kwarti aiſmaſſaju, — te nu ir ſchahs deenas pelna! Kad tewi dewini ſibeni norautu!“ un to ſajidams noleek ſirpes gabalinus atkal uſ bitarda galdu. Dſirkalis redſedams, ka leekais kaiminſch arweenu wehl lä peektais ritens aplahrt tinahs, un newaredams no duſmahm nowalditees, kleeſ ar ſirpu balſi: „Tu lohps man nerahdi to nahwes rihtu preeſch azim, jeb es tew ar to norauſchu kaſtu!“ To ſajijis ker ſirpi, ſweeſch atkal kaſtä, bet ne-apdohmigi to ſweeſdams pahrgreeſch pee ſohbeem tohti ſahpigi ſawu rohtu, zaur to aſinis ſahl ar ſtraumi tezeht. No ſahpehm pahrnehts dſirkalis kleeſ pilnä ſpehla: „Waj tu traks, waj tu traks!“ un met ar aſinaino rohtu ſirpes ihpaſchneekam pa auſi ſehweli guplikli, tä ka ſirpes ſkrohderim wiſs gihmis ar aſinim apſchlahjahs.

Skrohderitis par negaidito pliki palez lä zirzenis uſ augſchu un waimanadams kerahs dſirkalim pee mateem, un par pliki gribedams atmaſſahſt ſahl to pluhkt. Bet dſirkalis, ſawu nagaino ſkrohderi negribedams glaudihkt, ker ar weenu rohtu pee rihtles un ar ohtru ſper pa muguru, ko til janda. Brihtinu klujums rohdahs. Par nelaimi tani paſchä brihdi; ſwezes gajmina iſdſeest un lambaris paleek tumſchs, tilai no apmahſuſchohs mehneſs apgajmohts. Pee kaſla aiſgrahbtis ſkrohderis dohma, ka ſchi buhs ta pehdiga ſtundina un tamdeht ſawas paſtara deenas iſbailäs ſahl brehkt pehz palihga.

Dſirkala beedris, ohträs ſkrohderis, kas pa tam labu dalu bairiſcha bija zaur rihtli laidis, dſird ſawu amata brahli brehjam, un dohmadams, ka ſtarp pluhzeem newalda labſ gars, truhtſtahs no krehſla augſcham un ſkreen palihga-ſauzeju iſ negantneeka nageem iſpeſtiht. Glahbejs ſakehris bitarda nuhu un zeredams negantneekam trahpiht, ſahl meh-tahſ pa muguru; bet zil ſchis ſit, til pee rihtles ſagrabhtais blauj, lai nahloht glahbt. Dſirkalis dohmadams, ka peenahzejs winam par labu peeſtahjees, ſauz ne-apniſdams: „Sit

wehl! fit wehl!" Un glahbejs nefa ne-ispasdamis miso glahb-
jama muguru ka put ween, lihds glahbjamais famanahs, ka
tee jo fahpigee fiteeni nenahf no pretineeka, bet no glahbeja,
fahf fleepgt: "Nesit, nesit, ta jaw mana mugura. Bet dohd
fchim fahntanam!"

Glahbejs pa tumfu newaredams pasiht, kuzsch fctroh-
deris, kuzsch dsirkalis, rauj abus karotajus gar semi un grib
dsirkali dabuht rohka, lai waretu to peenahkami fahfukaht.
Bet dsirkalis par abeem stiprats buhdams, fper peenahkufcham
glahbejam par degunu, ka tuhlt ahdere teel walam un afinis
tef ka nokautam zahlim; tad kriht pats gar semi, rauj abus
pretineekus few wirzu un teem no apafschas silus flehgus
azis eelidams fleepds pakleegdamis, lai trohdsineeks nahktu winu
no usbruzejeem paglahbt.

Trohdsineeks swezi aisdedsinajis un pee dumpineekeem pee-
gahjis reds, ka trihs kohpa fahkhrufchees tehwinu wisi ka flak-
teri ar afinim notraipijufchees, nokufufchi un waimanadami
guba gul, pee tam katrs pehz palihga fauldams.

Trohdsineekam nenahzahs wis weegli tohs no firdigas lau-
fchanahs wata dabuht, laut gan daschadi mehginaja to ifda-
riht; bet kad beidscht draudeja, kad strichdis nebeigfchotees,
tad lifschcht us tumfcho kambari aifwest, tad fihwee karotaji
meta meeru, katrs fahpigahs bruhzes glahfidams un afinis
flauzidams.

Ta dauds reis isnahf afinainfch strichds zaur neezigu eemeftu,
kad prahtinfch ir apftulbohts.

Scho atgadijumu, kas pateesi ir notizis, eewehroftim, kad
kahdu strichdi fahlam zelt.

W. Zepurneeks.

Madleenes basniza.

Pahr Madleenes basnizas fahkumu un buhwi daschadi runa
un melfch. Lai nu lasitaji ar fchihb basnizas fahkumu, kura
ir weena no Widsemes wezafahm basnizam, pilnigaki eepafih-
tohs, efmu flaidras finas no wezeem papihreem fawahkis un
tahs nu lasitajeem pafneedsu.

Dimpadmita gadu fimteni, kad Widsemei gruhti laifi bija,
kad ta ar fareem un daschadahm gruhtibahm tika peemefteta,
kad Wahzeefchi kristigu tizibu isplatidami jaw Widsemē eenah-
kufchi bija, tad dshwoja netahktu no Krimuldes, kahda pili
Gaujas mala Lihwu wirfneeks ar wahrdu Kuba. Kahda
leela kauja pret brunineekeem tapa tas gruhti eewainohts.
Wahzu brunineeks Dihrichs, kas to fawangoja, dseedinaja to
pee meefas un ari wehlaki pee dwehfeles. Dihrichs ifftai-
droja Kubam Kristus leelu fchehlastibu un mihlestibu, ta ka
tas beidscht ar leelu preeku kristigu tizibu peenehma un kri-
stihths tika no erzbiſkapa Alberta. No fchi laika bija nu Kuba
leels Kristus mihletajs un ar leelu pazeetibu panefa tas labal
fawu tantas brahtu lahstus un neewafchawas nefa kristigu
tizibu buhtu atmetis. Kantinds winfch gahja nu bruninee-
keem par palihgu.

Tē 1216. bija Igauni ar Kreweem jaweenojufchees un
aplehgereja Lahtfchu galwas pili. Kuba fteidsahs brunineekeem
palihga, bet pafcha karstaka laufchanā wairaf eenaidneeku
fchlehti to trahpija fruhtis. Sw. walarinu baudijs tas
meerigi nomira, kad puſi no fawas mantas kristigahm basni-
jahm un puſi behrneem bija atwehlejis. Wina meefas tapa

apglabatas tagabeja Kifbeles muifcha. Wina pehznakami wehl
tagad ka brangas muifchneeku ziltis seed un falo muhfju mihla
tehwija.

No fcheem pehznahkameem, weena meita wahrda Madala,
bija lohti Deewa-bihjiga un mihleja firfnigi Kristu. Gan
dauds prezineeki tai nahza, tad tomehr wina wifseem atfazi-
jahs, fajidama, ka griboht til ween Kristus bruhte buht.
Wina arweenu uf to dohmaja kahdu darbu Deewam par
gohdu strahdaht. Tē fchahwahs tai labs padohms prahta.
Wina apnehmahs kristigu basnizu likt buhweht. Drihs ween,
wifseem kristiteem par preeku, fahweja jauna basniza faufchu
preekfcha, kuru nu pehz buhwetajas wahrda par Madleenes
basnizu nofauza. Schi pirma basniza gan bija katolu tizibos;
bet kad no Lutur-ewangelijuma tizibas fchlehrahs, tad tapa
fchi basniza Lutura basniza. Schi nu ir tapati basniza,
pahf kuru finas fneegt fohlijohs. Gan Madleenes basniza ir
pahrtaiſita un pahrbuhweta tikufi, tad tomehr weeta un
grunte ir tapati pirma.

Drihs pehz basnizas buhwes beigfchanas Madala mira un
tapa apafsch basnizas paglabata. Landis melfch no meitas,
kura efcht basnizas muhri tapufi eemuhreta, bet tahs ir pa-
fakas. Schi meita ir tapati Madala, bet ta naw wis muhri
eemuhreta, bet basniza apafsch altara glabata. Nu, mihlais
lafitajs, kas ari warbuht tu pee Madleenes basnizas draudfes
peederi, nu tu fini, ka basniza zehlufehs, tapehz neklauſi
wairs melu pilnahm pafafahm, kas pahf Madleenes basnizu mel-
ftas tohp un kuras mahnu tizigi lautini ifdohmajufchi. Mad-
leenes basniza ir muhra ehka ar fmuſu tohrni; uf mafa fal-
nina fahwedama un no kohkeem apftahdita ta brihnum jauſi
iffkatahs.

R. Matscherneeks.

Sihki notifikumi is Nihgas.

Nihgas Kreemu awife („Pажок. Бюро.“) fahſta fchah-
du atgadijumu: Uf kahda Nihgas bulwara pee-eet pee fpeh-
ledameem behrneem brangi gehrbees lungs un usaizina winus
nahkt fchim lihdsä tuwakä reſtorazija (weefniza). Swefchneeks
meelo behrnus ar scho un to un ne-ajmirſi ari pats fewi.
Deefgan pameelojees winfch pee-eet pee fainneeka un faka:
„Lai behrni kahdu azumirkli paleel wehl fche; es tuhlt at-
nahkfchu.“ Pa-eet puſtunda, ſtunda, behrni arweenu fuhka
fawus faldunus, bet winu „fchlotajis“ ka nenahf ta nenahf.
Beidscht fainneeks waiza behrnus pahf winu fchlotaju
un dabu dsirdeht, ka behrni no ta til pat maf fina, zil
winfch pats.

— Ighahjuſchä fwehtdeenä fche Nihgä eefwehtija grunts-
akmeni jaunbuhwejamam tulles-namam.

— Tai 5tä Juli ap pulkſten 2 jeb 3 deenä tika Stabu-
eelä № 44 iſſagti diwi kuperi (kaſti) ar daschadahm leetahm,
wehrtiba no kahdeem 75 rubteem. Waftmeiſtars Indrikows
dsinahs lihds fmiſfchu kalneem pakal diweem wasankeem, kas
winam ka ſagli iſſikahs, un fmiſfchu kalnds winfch ari tohs
atrada patlaban ſagtahs leetas dalam. Tuwak peenahkcht
winam blehſchi usbruka, ta ka winam bija rewolweris ja-
iſ-well un jaſchauj. Schaudams winfch weenu blehdi bija pee
lahjas leela eewainojis un ta tad to fahetra; ohts aiflaidahs
prohjam. Saſchautais ſaglis tika ahſteſchanaſi nodohth;
ohtram ſagtam dſen pehdas.

— Tai nakti no 4ta us 5to Juli atrada to no Rihgas pabrāudamu kutscheri pee ņava kunga mahjas wahrteem pee Rihņu esara ratōs nosistū. Duvaki ismeklejoht atrada, ka nosistam kutscherim bija pakauņi 3 zoli dņila bruhze, kas laikam ar jirvi bija eezirņa. Zehņch bija kahdu puņwerņti ar asinim apraipihņts, tā ka ņleplawiba laikam isdarita tai ka nosauktā Rihņchu esara meņchā.

Naudas papihru-ņena.

Rihgā, tai 9. Juli. 1876.

Papihri		praņija	m atņaja
		99 rubl.	— rubl.
5 procentes instripņijas 5. serijas no 1854		205	200
5 " " " " " " " " " " " "		200	198
5 " " " " " " " " " " " "		97	96
5 1/2 " " " " " " " " " " " "		98 1/2	97 1/2
5 " " " " " " " " " " " "		99 1/4	98 3/4
5 1/2 " " " " " " " " " " " "		—	—
Rihgas-Dinaburgas dņelsņzeta atņijas (1858)		128	127
" " " " " " " " " " " "		—	—
" " " " " " " " " " " "		—	—

Sina pabr jaunū grabmatu.
Rupat manā grabmatu un bilņchu-drulatawā tifa gatawa ņchahda grabmata:

Behru draugs.

Jauna laņņņhanas grabmata preelņch pagasta ņloblahm apgabdata no **E. Schroeder**, Salas draudņes mahņitaja. **Ohtra dala ņtiprōs wahņōs eefecta malfā 40 ņap.**

Jauna un weņa

Laika-grahmata

us nahņoņchu

1877to gadu

buhņ nahņoņchas nedekas beigās dabujama.

Ernst Plates.

Rihņņ 9. Juli pee Rihgas atnahņuņch 1458 lugi un aishabņuņch 1306 lugi.

Atbildedams reaktchņs Ernst Plates.

Morahdiņhana

to 1. Juli ņch. g. islohņetu pirmas leeneņhanas 5 procentu naudas bitetu ar uņdewehm.

Ser.	Bit.	Win.	Ser.	Bit.	Win.	Ser.	Bit.	Win.	Ser.	Bit.	Win.	Ser.	Bit.	Win.	Ser.	Bit.	Win.
N	M	Rbl.	N	M	Rbl.	N	M	Rbl.	N	M	Rbl.	N	M	Rbl.	N	M	Rbl.
81	28	500	2,423	3	500	4,826	24	500	8,039	20	500	10,535	10	500	12,994	25	500
86	6	5,000	2,423	34	500	4,847	26	1,000	8,090	48	1,000	10,727	39	500	13,017	43	500
87	9	500	2,466	1	500	4,892	18	500	8,224	1	500	10,736	13	500	13,273	11	500
146	22	500	2,564	41	500	4,901	46	500	8,248	10	500	10,902	11	500	13,285	8	500
190	4	500	2,568	14	500	5,001	47	500	8,304	49	500	10,023	50	500	13,402	17	500
323	31	500	2,577	27	500	5,009	5	500	8,437	47	500	10,042	1	500	13,404	14	500
330	25	500	2,768	46	500	5,023	50	500	8,600	24	500	11,135	11	500	13,404	34	500
466	7	500	2,831	41	1,000	5,064	28	1,000	8,787	24	1,000	11,172	29	500	13,412	21	500
470	30	500	2,880	41	500	5,279	35	500	8,792	5	500	11,173	12	500	13,427	8	10,000
648	42	1,000	2,903	28	500	5,655	49	500	8,838	9	500	11,207	29	500	13,582	43	1,000
684	14	500	2,907	1	500	5,745	41	500	8,945	42	500	11,226	31	500	13,671	7	500
713	12	500	3,179	22	500	5,811	22	500	8,970	29	500	11,236	2	500	13,682	18	500
734	39	500	3,225	27	500	5,964	15	500	9,049	6	500	11,254	7	500	13,729	47	500
783	1	500	3,254	9	1,000	6,910	17	500	9,149	45	500	11,326	35	8,000	13,757	6	500
811	46	500	3,255	16	8,000	6,060	3	500	9,158	21	1,000	11,412	36	500	13,988	6	5,000
947	39	500	3,284	31	5,000	6,064	22	500	9,208	44	500	11,449	48	500	14,157	50	5,000
969	44	500	3,316	21	500	6,092	1	500	9,217	43	500	11,477	1	8,000	14,173	5	500
990	41	500	3,423	21	500	6,114	9	500	9,310	2	500	11,525	32	500	14,184	8	500
994	45	500	3,430	18	10,000	6,152	50	500	9,411	2	500	11,747	18	500	14,305	3	500
998	9	500	3,496	3	500	6,174	9	500	9,475	14	500	11,748	18	500	14,328	28	1,000
1,015	17	500	3,520	22	500	6,194	36	500	9,510	6	500	11,750	32	1,000	14,439	35	500
1,026	47	500	3,568	44	500	6,429	34	500	9,644	4	500	11,750	22	500	14,519	40	500
1,037	2	500	3,617	40	500	6,512	45	500	9,742	6	500	11,770	37	500	14,669	19	500
1,065	21	500	3,626	28	500	6,584	47	500	9,742	23	1,000	11,848	8	500	14,775	11	500
1,182	26	500	3,635	11	500	6,914	43	500	9,909	14	500	11,859	38	500	14,987	10	5,000
1,268	49	500	3,673	44	500	6,916	6	1,000	9,929	44	500	11,870	15	500	14,997	17	500
1,306	49	500	3,887	28	500	7,006	39	500	9,947	13	500	11,870	24	25,000	15,126	23	500
1,337	11	500	3,914	13	500	7,127	14	500	10,000	23	500	11,958	34	500	15,169	21	500
1,379	15	500	3,923	6	500	7,293	26	500	10,007	40	500	12,027	50	500	15,294	5	500
1,402	7	500	4,052	4	500	7,294	1	500	10,020	9	500	12,056	13	500	15,384	13	500
1,560	42	500	4,096	15	500	7,307	9	500	10,054	7	500	12,112	1	500	15,422	31	5,000
1,648	36	500	4,097	48	500	7,327	14	500	10,179	32	500	12,153	26	40,000	15,470	20	500
1,654	42	500	4,139	38	500	7,341	24	10,000	10,257	2	500	12,167	9	500	15,503	45	500
1,685	46	500	4,156	41	500	7,370	2	500	10,268	29	500	12,283	45	1,500	15,651	2	500
1,695	35	500	4,344	37	500	7,502	16	500	10,271	3	500	12,303	21	500	15,680	17	500
1,820	46	500	4,368	18	500	7,522	33	1,000	10,313	43	500	12,433	24	500	15,891	7	500
1,908	8	8,000	4,529	11	500	7,538	13	500	10,315	34	500	12,609	3	500	16,123	9	1,000
2,186	12	500	4,530	43	500	7,610	11	500	10,326	19	500	12,616	47	500	16,181	9	500
2,186	17	500	4,562	39	500	7,750	4	1,000	10,334	38	500	12,721	50	500	16,191	18	200,000
2,254	15	500	4,574	17	500	7,778	20	500	10,336	19	500	12,765	29	500	16,192	31	500
2,280	23	500	4,626	39	500	7,959	50	1,000	10,339	40	500	12,828	2	500	16,343	28	500
2,290	41	500	4,633	8	500	7,972	11	500	10,354	9	500	12,863	35	500	16,457	16	500
2,362	1	500	4,681	16	500	7,988	15	5,000	10,366	16	500	12,886	26	500	16,491	37	500

Kohpā 300 wineņti par 600,000 rubleem.

Kuras bitetes ņaur laņņņhanu atpataņ teel ņemtas un uņ preelņchu wairs nederehņs.

Serias numuri: 851. 922. 979. 1,041. 3,419. 3,580. 3,749. 3,814. 3,823. 4,780. 4,943. 5,548. 5,910. 6,660. 6,732. 7,357. 8,216. 8,748. 8,754. 8,902. 8,930. 9,180. 9,241. 9,522. 10,266. 10,301. 10,569. 11,061. 11,760. 11,801. 11,833. 11,899. 12,058. 12,473. 12,517. 12,997. 13,171. 13,210. 13,481. 13,496. 14,491. 14,792. 15,733. 16,809. 17,097. 17,433. 17,842. 18,132. 18,475. 18,797. 18,870. 18,935. 19,083. 19,360. 19,528. 19,906.

Studinaschanas.

Peenigas pilsehtu, muišču un wāstu waldbibas zaur ščo no Baltēmal walstis-waldbibas, Rihgas kreise, un Siguldas draudse, teel it laipni luhgtas, tohs it apalščā peeminētus, pee Baltēmal walstis peederigis bes pases un bes walstischanu nolih-dinašanas ahrpus sawas walstis dšhwodamus zil-wakus, tā: 1) Jehlab Friedrich Kalej, miruščā Jahna Kalej un wina feewas Annas dehs, dšimis 1855. gadā un tapehš sčogad rekrutu-eesaulščanā nahl; 2) Mari Krubmin ar meitu Berta un deblu Eduard; 3) Martin Leisari ar familiju; 4) Jahn Meilert ar feewu Annu; 5) Jahn Kalej ar fami-liju; 6) Jahn Bihrel ar feewu Trišne; 7) Jure Sankht ar feewu Annu; 8) Jahn Upit ar fami-liju; 9) Anž Schuman ar fam.; 10) atraitne Anna Kalej ar fam.; 11) Pehler Apin ar fam.; 12) Paul Apin; 13) Dašw Galin ar fam.; 14) Pehler Mee-siht ar fam.; 15) Eduard Sam. Dolš (Schlepps); 16) Platon Nikitin ar feewu Karlina; 17) Libušč Kulstia ar feewu Matju; 18) Jahn Iwanow ar fam.; 19) Jahn Klawš ar fam.; 20) Jahn Wanla ar fam.; 21) Karl Gutman; 22) Mikel Dšsolin; 23) Karl Simit ar fam.; 24) Jehlab Wahwul ar fam. un Mikel Breebe ar fam. — kur winus tit airostu, tā behgus zeeti fanemt un acestantigi ščaj walstis-waldbai list nadoht. 3

Baltēmal walstis-waldbā, 30. Juni 1876.

Pagast-schlotajam palihgs

peenemams. Kas us to amatu sagatawojes un to weetu grib peenemt, lai tai 15. Juli šč. g. pr. pufd. pee Allāšču pagasta-waldbišchanas us notaišičanu peenahl. 1

Mahlpils walstei (Rihgas kreise) pee sawas pagasta sloblas Baugul, waisaga

palihga schlotaja

kas ari kreewišti un wahjisti mahziht proht. Sloblotaji, kas gribetu ščajdu weetu peenemt, teel usaižinat 6. August šč. g. pee ščahš pagasta waldbišchanas, ar usrašdbišchanu sawu leezibu, us notaišičanu fanahl.

Mahlpils pagasta waldbā, tai 7. Juli 1876. 2

Pagasta wezakais: L. Merga.

Pensionēeri atrohd laipnu un lehtu usnem-ščanu pee Kallning k. leelā Fuhrmanu-eelā N 9, preeščhejā nama 1 trepi augsti.

Seewa preešč masgafšanas teel melleita us Rānku dambja N 6. Lohne 4 libš 5 rubl. par mehnešt.

Schus preešč išsuhtišchanas, kas ar Rihgas eelāhm un weetāhm ir labi pašštāms un proht labi wahjisti lašht, war weetu dabuht manā drikū-namā. Ernst Plates.

Wišēem draugeem un pašštāmeem daru zaur ščo sināmu, tā čmu no 1. Juli šč. g. Suworow-eelā N 55 atwehriš jaunu bairišča- un schwal-alus, seltera- un limonades-pahrdohščanu, kur ari Mahjas weesi išbališču. Zeen. pirzejeem labu preži apschlidams paleetu ar zeenāščanu

M. Jakowlew.

Wilnas-fahrschamo maschinu pahrdohščana.

Trihs kreppeles (lahrschamāhs maschines) ar kon-tinni un išji labāhm lahršuwāhm, 42 zoli plati, stāhwi (Westelle) no dšells, wiš rukti ar gipši ap-likti, un weena Wolsmaschine stāhw preešč pahr-doščanas Gelfsch-Rihgas leelā Smilšču-eelā N 16.

Mahja,

ar labu grunti ir pahrdohdama Maslawas Ahr-Rihgā, Pališadu eelā N 45, blātus garnisōna dahr-jam, klāhtakās sīnas turpat.

Smilšču kalnēs, Wagonu-eelā N 9 ir mahja pahrdohdama.

No zensures atwehšēhts. Rihgā, 9. Juli 1876.

Driehēis un dabujams pee bilschu- un grašmatu-drieketaja Ernst Plates, Rihgā, pee Pehtera basnizās.

Jaanu fabriki

no wisadeem likerēem, sčehlfkineem un daščhadeem brandwihneem, tā ari wihnu-, rumu-, spirktu- un balsāmu-pahrdohščanu ešam eetaiškjušči Gelfsch-Rihgas Teatera bulewara un Wehweru-eelas stuhri,

Spohra k. namā ar to firmu:

Destilatur J. Grause,

tas ir, tad pa Suworowa eelu us Gelfsch-Rihgu eet, pa labu rohtu pirma stuhra mahja eepretim linu swareem, pee tam apschlidami gahdāht labu preži par lehtu zemu ar freetnu apdeeneschānu.

J. Grause.
J. Karmann.

Grunte,

357 kwadrat-astis leela ir pahrdohdama Lohra-kalnā, 3 werstes no rāhtuščā, pee Selgawas sčoh-fejas. Preetišchanāhs pee mahju ihpāschneela N. Stulja, Selgawas sčohfejas malā N 67.

Peer Tritates pils muiščas waldbišchanas ir lahu šimtu pūhru seh-las-rudšu par 2 rubl. 75 kop. pahr-dohdami; ari masakās dakās teel pahrdohts. 1

Labi ušturetas wezas speegelu-duris (Füllungs-thüren), weži lohgi un krahns-pohdi ir pahrdohdami leelā Aleksander-eelā N 3. Japeepraša pee istābu poleera Grünwald. 1

Augstgrābdigu Superfosfatu

pahrdohd lehti 3

C. Bernsdorf un beedris,

Kungu-eelā N 23, preti Georgen-spitalam.

Kommissioners

preešč Smokenstas semlohpju-beedribas

sem Sawas Kei-sarištas Augstibas Keelstirsa Nikolaja Nikolajewiščā ta Wezata aistahwe-ščanas.

Urflus

Gefchās, lahpsu-arkli (Exstirpatore), ahdolina-un lahības sehjamāhs maschines.

Sweedru, Angleschū un Wahju ween- un dšwjuhgu no lohla jeb dšelles taistūs.

Kulamas-maschines

ar rohlāhm, sregu-spehtu, uhdēni un damši dšenamas. Lihrijamāhs-maschines, elfelu-maschines.

Superfosfatus

sem- un augstgrābdigus, pehž Baltijas politeh-niluma analites peedahwa par wislehtakāhm zenāhm

J. W. Grahmann — Rihgā.

Wispahrigs agents preešč semtopibas-maschinehm un arameem rihkeem, Nikolai-eelā blātus strehtneetu dahrsam, eepretim gahšas fabrikam.

Superfosfatus,

ihsto Leopoldshalles kainitu pahrdohd par lehtāhm zenāhm

B. Eugen Schnakenburg, Rihgā, preti birščai.

Mahja,

ar 1/2 pūhweetas leelu grunti, ar dahrsu, ir pahrdohdama Nordels-muiščas tuwumā us Slob-las leelzela N 148. Tuwatas sīnas turpat us Sloblas leelzela N 19, pee Krišč Leefman.

Gruntis-gabals,

400 kwadrat-astu leels ir pahrdohdams Lohra-eelā pee kreemu kapeem N 20. Tuwatas sīnas turpat.

Wehrts-papihru

pietščana un pahrdohščana

pee

Danl. Minus,

Wehweru-eelā, pašča namā pee linu-swareem.

Maišu lupati

teel illatru laiku pirkti

Baiščkaln

papihru-fabriki, ne tahtu no Zehšim un Naunas-muiščas.

Linu- un pakulu-dšijas

wišōs numurōs teel pahrdohtas

B. Eugen Schnakenburga

kantohri Rihgā, leelā Pils-eelā N 1, preti birščas namam.

Beribas beedriba.

Pilna šapulze tai 11. Juli pulst. 10 no rihta. Beedreem tohp aigahdināhtis wehri list N 47; beedru lahrtes ja-ušrahda. Preeščneeziba. 1

Zehšis.

Bafars Zehšit Latweešču meitemu stoblai par labu 25. Juli p. 3. p. p. Nuzlas dahrsā; leetainā laikā Weisenfeldta k. šahlē. Pulst. 8 p. p. wehšōs wafars šahlē pee Weisenfeldta k. Abās weetas laba mušila.

J. L. L. B. bafara komiteja.

No polizejas atwehšēhts.

D u e l e s t e p ē.

(States № 27.)

Pee mums tu atrohdi wihrus ar siltahm sirdim un feetwas ar tumfchahm ugunigahm azim un melneem gareem mateem. Seemelōs feetwas, kà es esmu dsirdejis, daudstreis nenešajohť fawus bet šwešchus matus, lai winas smukas isškatitohs. Tur ir winahm falschi sohbi, krahfoti waigi, bet pee mums stepē walda spirgtums un weseliba. Mahz pee mums, paleez par Kirgiseeti un tu buhfi lainiugs! Es sinu, ka Laira, mana meita, tewi mihle. Wina lai ir tawa, bes pierščhanas naudas lai wina ir tawa! Waj tu esi reis redsejis smukaku fees-wišchi? Waj wina naw paklausiga kà behrns? Nismirsti to ne-ustizigo, bahlo meitu Kungradā. Ēa labaka kibitka un ta smukaka meita stepē gaida tewis, paleez pee mums!

Kaikas bija šchōhs wahrdus draudšigā balši runajis; wińsch mihleja Larišču, ar kuru wińsch jaw daschu deenu stepē bija nodšihwojie. Feodors Lariščs pašmehjāhs lehni par fawa drauga runu.

Šchis tureja to par patihlamu atbildi un gribeja fawu meitu pašaukt. Lariščs to pamanija un tureja par wajjadšigu, wina no tam attureht. „Lai paleel šchodeen,“ wińsch teiza, „ta ir weena leeta, kura labi ir japahrdohma.“

„Labi runahťs,“ Kaikas fajija, kuzšč nupat fawu darbu bija pabeidšis un kahdus puikas peešauza, kuzi to peestu peeleekajamā kibitkā eeneša. Pa tam jaw ari wakarinas bija gatawas, kuras ahra us šahli tika noturetas. Tad usmekleja katriš fawu gutas weetu ap to leelo uguni, kura preešč tihgera aisbardiščhanas bija zeema widu uskurta.

Ari Lariščs bija fawu weetu iswehlejis, isšlahja tihgera ahdu un kuhloja aismigt. Winam blakam guleja gohdigais Kaikas.

Ilgi, ilgi šwešchineekam tai Kirgiseešču aulā negribejahs meegs nahťt, ilgi wińsch škatijāhs us spigulodamahm šwaigšnehm un klausijāhs us wehja lehno šchnahľščhanu needrēs. Ugunš sprehgaja it kà isdšisdama, leesmas palika masakas, jo masakas, kamehr winas par wišam isdšisa un nu Kirgiseešču aulā bija pilniga tumšiba. Peepešchi isšilāhs Lariščam, kà tad kahdš tuwejās needrēs kustetohs, wińsch klausijāhs un dsirdeja nu šaušus steebus kuhštam. Šchis trohšnis wilkāhs gar needru malu ap aulu. Feodors bija fawā gula fehduš pazehlees un škatijāhs us to puši, no kuras trohšnis nahza. Wińsch tomehr neka nemanija. Us weenreis wińsch dohmaja pahri kwehlošču ohgtu needrēs eeraugohť un grabha mudigi pehz fawas bijās. Bet eekam wińsch wehl wareja uszeltees, wińsch dsirdeja šwehra lehzeenu un pehz tam tuhliť škanu, bailigu eekleegščhanohs.

Azu-mirkli bija wišs zeems kahjās. „Tihgeris, tihgeris!“ dsirdeja no wišahm pušehm bailigi šauzam. „Metet malku uguni!“ Kaikas pawehleja, un drihš wišs zeems bija atkal deenas gaischumā. „Kur ir šweščhais kungs? Feodora kungs!“ wiši šauza leeli un mašt. „Wińsch ir tihgerim pakat aisšeidšees!“ daschi atbildeja, kas winau bija redsejusch. „Tur wińsch nahť!“ ziti šauza, kas winau atpakat nahťkam redseja. Wińsch tika nu no wišcem apšahšis, jo katriš gribeja pahť to notikumū klahťakas šinas dabuht.

„Tas šwehrs ir man isbehdšis, mani draugi,“ Feodors fa-

zija nošlumis, „Deewam šehťt, wińsch ir fawu laupijumu lihđi aisnešis.“

„Ko, mihtais kungs, ko?“ prašija bailigas balšis. Lariščs raustija plezus, un wiši šeidšahs nu škatitees, it kà kas truhťtu.

Peepešchi atškanēja Lairas šchelodamahs balšs. „Mans brahlis, ak, mans brahlis Selsans truhťt!“ Kirgiseete waimanaja.

Feodors, kas pašuduščo Selsanu mihleja, lohťi nošcheloja wina likteni. „Kur ir mans štohps?“ Kaikas blahwa. Dohdat man manus eerohťščus, lai es Selsanu is šwehra rikšles waru ispestihť!“

Ar waru wajjadšija nelaimigo tehwu atpakat attureht. Wina draugi winau wilka pee ugunš un weens preesteris nahja winau apmeerinaht. „Allah ir leels,“ šchis fajija, „wińsch tew dohd behrnus, kà rašu rihta-fahrtumā. Paleez klužu un peeluhđi winau.“

„Bet Selsanu wińsch man wairš newar doht,“ Kaikas waimanaja. „O Selsan, mans dehlš, tu manas dšihwibas preeks, kà lai es tewi aismirstu. O Selsan, mans dehlš!“

Us fawu bišu atšpeedees Feodors šahweja blakam nelaimigam tehwm, kura šchelabas winam til dšiti sirdi špeedahs. „Klaufees, mihtais Kaikas,“ wińsch fajija, „eekam tas leelais spihdeklis diwreis buhs nogahjis, es tew atnesišču ta rasbaineeka ahdu un kad ari man buhtu jamiršt.“

Šche wahrdi eepreezinaja nošlumušcho tehwu wairat, neka preeštera wahrdi.

No preeka spihdedamahm azim wińsch pazehlahs, šakehra Feodora rohťu un fajija: „Un Kaikas eet tew lihđi, mihtais kungs; Kaikas grib atreeht Selsana nahwi, Kaikas grib ta šwehra ašnis, kuzšč wina zeemu aprij; wiršneekam fawa zilts no tihgera breešmahm ir ja-atšwabina!“

IV. Duele needrēs.

Ohťrā deenā ghja kahdš medineeks par to tekū, kura no Kirgiseešču aulā us tahto Kreewu zeetokšni wed; tas bija Lariščs. Wińsch bija apnehmees us Kungradu eet un tur kahdu draugu us to breešmigo tihgera-medišchanu eeluhgt.

Bija smuka deena un ari zeffch til pat šawads kà patihkams. Ēa wińsch ghja behđigi un dohmās nogrimis arweenu tahtat. Kungradas tuwumā istrauzeja winau peepešchi šchahweens. Tani pašchā azu-mirkli wińsch eerauđšija šlaiku smuku medineeku.

„Ah, leitenanta kungs, waj juhs wehl dšihwojat?“ šchis usšauza us zetotaja.

Larišča ghimis palika bahls, wina azis kwehloja no dušmahm; wińsch šahweja preešč fawa nahwes-eenaidneeka, preešč grafa Alekseja.

Šchis nahja winau šweiznadams pee wina klahť.

Bet nu Lariščam eedegahs dušmas gaischās leesmās. „Paleez šahwoht!“ wińsch usblahwa grafam. „Mums ir šchodeen ja-isrehklinajahs!“

„Teresees Karajowas dehl, mans draugs?“ Aleksejs prašija mehđidams. „Tas man patihť, bet tad ahtri, jo man šcho wakar ir Kungradā us konzerti jateek, kuru Tereseine ir isrihkojuše.“

„Rahde tawu šlinti!“ Lariščs pawehleja.

„Ro!“ grafs ifsauza isbihjees, „tè needru-beesumòs uf dšihwibu un nahwi?“ „Ne, to es nekad nedarifchu! Es efmu gataws, no jums weenu lahtigu dueli, uf pistolehm jeb soh-beneem peenemt, bet ne uf tahdu wihsf.“

„Tu wari til weenu dueli uf flintahm pee 20 sohlu tah-luma, jeb nahwi wehletees, Feodors fazija, fawu bisu pazeldams. Mleksejs redseja, ka winfch zitadi isgreetees newareja un lahdeja fawu eerohzi.“

„Zew ir pirmajs fchahweens!“ fazija Feodors Larifchs un pagreesa fawas platahs kruhtis fawam eenaidneekam par mehrki. „Tu wari fchodeen pee tawa upura ohtru flepka-wibu padariht un tad pilnigi preezatees.“

Mleksejs pazehla lehni fawu bisu. Til weenu azu-miekli rahdijahs Larifcham ta stohbra tumfchais zaurums, bet tuhli itgahlahs ar is wina garfch uguns-stars. Larifchs stahweja wehl uf fawas weetas. Lohde bija til druflu wina plezu fkrambajufe. Bet Mleksejs palika bahls ka nahwe, ta wehl tuhpedama plints iskrita is wina rohkahm. Nu Larifchs pazehla fawu eerohzi. Winfch nebija ne weenu sekundi ilgi mehrkejis, kad jaw fchahweens stepè atflaneja. Kad duhmi bija nowillufchees, kad Larifchs flatijahs uf to weetu, kur wina pretineeks bija stahwejis un redseja nu, ka winfch fawu mehrki bija trahpijis.

Feodors gribeja nu pee fawa upura steigtees, bet sohli un balhs, kuras jarween wairak tuwojahs, aiflaweja wina pee tam. Mudigi winfch pasuda needres. Uf to weetu, uf kuras fchi duele bija notikufe, fapulzejahs ihja laika wisi grasa jalks-beedri. Wini bija mudigi fchurp ansteiguschees, redseht uf kahdu swehru tee dširdete fchahweeni bija fchauti; wini atrada grasu fawas afinis gutam. Ahtri tika nu weena nestawa uftaita, tas grafs uf fchihf uslikts un uf pilsehtu aifnefts.

Bet kas apraksta garnifona isbihfchanohs, kad fua no fchi notikuma isplatijahs. Neweens nesinaja, ko no tam dohmahf.

Daschi stahstija, ka grafs fewi zaur ne-apdohmibu esohf nonahwejees; ziti dohmaja, ka winfch zaur Kirgiseefchu rasbaineekem esohf tizis eewainohfs, bet til ta waimanadama Teresine sinaja to wainigo. Wina ne-atstahjahs no fmagi eewainota grasa gultas. „Waj winfch mirs?“ wina bailigi prafija ahrti, kurfch to bruhzi ismekleja.

Bet ahrtie raustija plezus un fazija, „es netizu, ka winfch no fawas apdulfchanas uf dšihwibu usmohdifees. Tam leelakajam klufumam wajaga ap wina buht, ka winfch ne zaur ko neteel frauzehts.“

Teresine fehdeja deen un nakti pee flimneeka gultas. Ne ta masaka kuftefchanahs neparahdija, ka fmagi eewainotam wehl bija dšihwiba. Rehdiigi eewainotais grafs atwehra fawas azis un flatijahs uf fawu lohpeju un nu winfch aminejahs usreis no ta atgadijuma needres. „Larifchs,“ winfch lehni fazija un eegrima tad atkal fawa gihbuli. Teresine raudaja. Wina flauzija wehl fawas afaras, kad aif wina lehni sohli bija dširdami. Drihs stahweja generalis winaf preefcha.

„Mehs efam to noscedneeku atradufchi,“ generalis fazija. „Winfch fawai algai ne-isbehgs.“ Ar fcheem wahredeem winfch iswilla is fawas kabatas weenu papihri, luru winfch Teresine eedewa.

Schi lastija: „Es daru zaur fcho juhfu fchehlastibai sinamu ka es weena no manin uppeesta dueli grasu Mlekseju efmu

noschahwis. Mans nodohms naw no strahpes atrautees, jo es pehz kahdam deenahm pats pee jums buhfchu. Es efmu fawam draugam tam Kirgiseefchu wirfneekam Kaitas apfohlijis, wina un wina zeemu no kahda tihgera atfwabinahf, kas tai apgabala dauds pohsta dara. Kad to kaufchanohs ar fcho swehru pahrdshwofchu, tad es ohtra deena buhfchu juhfu preefcha, few nahwi ka swehtibu isluhgdamees.“

Teresine lasidama bija palikufe bahla ka nahwe. Winaf rohla trihzeja, kad wina generalim to wehstuli atpakaf atdewa. „Es efmu nahzis,“ generalis fazija, „eewainotam weenu prafifchanu preefcha likf, bet rahdahs, ka winfch wehl arween atrohдахs fawa weza apdulfchanà. Kohpjat wina labi, zeeniga jaunkundse, man buhtu leela nepatiffchana, kad man fchi wihra nahwe buhtu Maslawà japasino. Bet Larifchs fawam fohdam ne-isbehgs, til teefcham ka es Kungradas komandants efmu!“ Schohs wahrdus fazijis winfch aifgahja un nu Teresine Karazowa bija atkal weena pate. Wina apfedsa fawu gihmi ar rohkahm un raudaja ruhktas afaras. Nu wina redseja, ka winaf weeglprahfiba bija diweem zilwekem par nelaimi bijufe. Nu wina noscheloja, ko bija darijufe, bet wifs tas bija par wehlu. Darihts bija padarihts un padaritu newar par nedaritu pahrewehst.

V. Kaufchanahs ar tihgeri.

„Feodora kungs, Feodora kungs!“ preezigi Kirgiseefchu aula behrni fauja atpakaf nahdamam Larifcham prefi, kas nupat no needrehm isnahza klajuma. Til ko Kaitas wina eeraudfija, winfch fweeda fawu darbu pee malas un steidsahs preezigi fawam draugam prefi.

„Kas truhfst manam brahlim?“ winfch prafija fajukufcho Larifchu. „Waj Kungradas kungi negribeja lihds nahft? Waj wini no tihgera sohbeem un nageem baidahs?“

Larifchs uf wifahm fchihm jautafchanahm ne-atbildeja ne wahra.

„Mehs efam Selsana karius atradufchi,“ Kaitas fazija, „wini guleja needres. Kas lai nu man manu puifehnu atdohd, kas man wina atreebs pee tihgera, ta welna radijuma?“

„Es,“ Larifchs atbildeja ar ftanu trihjedamu balst, „wehl fcho wakar tu atreefchanu dabusi!“

„Allah ir flawehts!“ Kaitas ifsauza. „Selsan, mans dehs, Feodora kungs tewi atreebs!“

„Waj jaw wifs ir fagatawohts?“ Larifchs tagad prafija. „Ruhda un trepes ir uftaitas,“ Kaitas atbildeja.

„Tad eefim tuhli, eekam mums nakts usbruhl,“ Larifchs fazija un to fazidams Larifchs peefehja fawu funi pee kibittas. „Kapehz mans brahlis newem fawu wareno funi lihds?“ prafija brihnedamees Kaitas.

„Sigars naw wajadfigs,“ Larifchs atbildeja.

„Mehs gaidifim uf tihgeri un kad wina redsefim nahkam, tad winam usbrufsim. Tewi dsen behrna mihlestiba uf atreefchanohs, man ir mana dšihwiba weenaldfiga. Mehns nonahwejam swehru un aifmalfajam wina nahwi ar fawu dšihwibu jeb ar fmagahm bruhzhem. Kurfch no mums abeem pehz fchihf kaufchanahs buhs dšihws, tam lai peeder tas funs tas lai wina patura lihds beidsamai ftundai. Kapehz lai tad mehns to funi taujam eewainohf, no lam nedf winam nedf mums kahds labums ne-atlez.“

Kailas brihnedamees pafkatijahs us fawu draugu. Winfch negribeja winam drohfschirdiba pakat stahweht un fazija:

„Man ir mans dehls ja-atreebj un mans auls jafarga; es eefchu tew libds un uswarefchu jeb mirfchu.“

Schohs wahrdus fazijis winfch iswilka is dubultmakstes, kura arween pee wina johstas karajahs, diwus garus naschus un fazija: „Es esmu winus schodeen istrinis. Wini nepafifst nekahdu lawekli un atradihs to zelu tihgera firdi.“ Winfch pafneedsa tad weenu no teem nascheem fawam draugam un gahja tad fawus zitus eerohfchus parent. Drihs winfch nahja ar wezu flinti atpakal un weda pee fchnores melnu aitu, zaur fo winfch gribeja tihgeri buhdas tuwumâ peewitinaht.

Wisi aula eedfchwotaji bija pa tam lohpa faskrehjuschi. „Allah lai ir ar jums!“ tee wezee fauja, „lai winfch ta firdiga kunga fchahweenu fwehti!“ Ar firsniigahm laimes wehleschanahm fchee abi firdigee wihri dewahs zelâ. Behz diwi stundahm wini bija to buhdu aifsneegusch, kuras tuwumâ aita pee kahda staba tila peefeeta, un nu wini pafchi libda tai buhdâ, mehnejs uslehfschanu gaididami.

Drihs apgaismoja ari mehnescha fudraba stari leelo stepi. Ubi wihri apskatijahs wehl weenreis fawus eerohfchus un nolikahs tad us aplentfchanu. Klufums bija wisa apgabala.

„Winfch nahf,“ pehz kahda laizina Kailas fchulsteja un flatijahs us weenu un to pafchu pusi.

Ar Larifchs pamanija, ka wineem un tai bailigai aitari preti needres kas kustejahs. Wini fataisijahs us fchahfchanu gatawi. Nahlamâ azu-mirkli fchahwahs tihgeris us aitu. Mudigi winfch gribeja ar fawu laupijumu prohjam dohtees, bet tas winam tuhlt ta ne-isdewahs; jo, ka jaw sinams, tad ta aita bija peefeeta. Dufmigi tihgeris luhloja fawu laupijumu no strika atraut. Nu bija preefch medineekeem tas isdewigalais brihdis atnahjis. Diwi fchahweeni norihbeja weenâ azu-mirkli. Tas swehrs lehja no lohdehm trahpihts taifni gaisâ. Winfch bija tohs abus sibenus pamanijis un ta tad sinaja, kur wina eenaidneeki atradahs. Ar leeleem lehzeeneem winfch tuwojahs tai buhdai. Lrefchais uguns stars nosibeja, bet tani pafchâ brihdi nokrita jaw ari tihgeris us buhdas junta. Ta nestipra ehka fchlohbijahs un tad fagruwa apafsch faweem drupeem Larifchu apradama. Kailam pa tam bija isdewees us tahm glahbschanahs stalaschahm uslahpt, kuras buhdas tuwumâ bija uftaitas.

Tihgeris pa tam kahrpia dufmigi murdedams junta drupas pee malas. Wina karsto dwaifchu jaw Larifchs juta us fawa gihnja. Schis bija par laimi us muguru kritis un wareja tahdâ wihse fawu nasi leetâ list. Winfch gaidija til wehl, kameht swehrs tahs drupas pawifam buhs nokahrpjis, lai winfch tad jo drohfschali fawu eerohzi wina kruhtis waretu eegrufst. Larifchs jaw manija, ka tihgera afee nagi wina meefu garas, dflâs strihpâs faskrambaja, wehl kahdas sekundes, un tee beidsamee drupi bija nokahrpiti. Winfch tureja fawu nasi preefch gruhdeena gatawu, bet ta swehra kruhtis bija pa tahlu. Gan zirtahs tee afee nagi arweenu dflakti medineeka meefâs, gan winfch juta, ka wina afinis fraumehm tezeja, bet winam bija meerigam jawaleef un jagaida.

Behdigi swehrs tuwojahs Larifcha galwai, wina sakahs swehrodamas azis flatijahs afinslahrigi medineeka azis, winas nolohzijahs semaku fchihm preti, wina rikfle atwehrahs plati, breefmigi plati un rahdija fawu afins fackanu eefschpufi ar teem afeem sohbeem; te nosibeja mehnescha gaischumâ plats

fpigulodams nasie un nogrima dfliti tihgera kruhtis. Schis eeruhjahs un nokrita tad gar semi.

Kailas, kurfch libds fchim meerigi us tahm stalaschahm bija stahwejis, kahpa nu semê un tuwojahs tihgerim, kurfch wehl spahrdijahs. Weenu azumirkli winfch usluhloja to wareno swehru, tad noleezahs us wina un gruhda fawu nasi neklamâs reisas winam fahnos. „Un tas, tas ir preefch Sefana, un schis, schis preefch Larima, un te ir kas preefch gulfina, mana smulka sirga!“ Kailas fazija, wehl arweenu gruhsdams, ar no dufmahm drebedamu balfi.

Behdigi winfch bija fawu atreefchanohs remdejis. Winfch nosweeda fawu nasi pee semes un gribeja fawam draugam palihdseht. Bet kad winfch to us muguras fawâs afinis gutam eeraudfija, tad winfch isbihjees isfauza: „Allah, neleez fchim kungam mirt!“ Tad winfch noleezahs pee bahla Larifcha un winâ wehl dflchwibu atrasdams, preezigi eefauzahs: „Allah lai ir flawehts!“

Behz tam, kad winfch eewainoto ar needrehm bija ruhpiigi apsedfis, winfch steidsahs us fawu aulu, palihgu dabuht.

Kungradas kasarnes fehtâ stahweja mas apbrunojees kasaku pulzinfch. Wina eerohfchi fpiguloja rihta-faules stars un masee firdigee firdini kahrpia ar preefchlahjahm nemeerigi smiltis. Schi pulzina preefchâ jahdija fchurp un turp weens wirsneeks. Winfch bija jaw preefch deenas aufchanas pawehli dabujis, masu kasaku pulzinu apbrunoht un wifu preefch isfuchtschanas stepê fataisih gatawu.

„Kas tas gan buhs, kamdehl mums ir stepê ja-ee?“ wirsneeks pats pee sewim fazija. „Nu, tur jaw nahf generalis.“

Generalis, no wairak wirsneekem pawadhts, peenahja pee kasaku pulzina wadona un prafija: „waj juhs sinat, kur ta Kirgiseefcha Kailas auls atrohдахs?“

„Ja, juhsu schelastiba,“ wirsneeks atbildeja.

„Tai aulâ ufurahs leitenants Larifchs, kurfch weenu zilweku ir noschahwis,“ generalis fazija. „Winfch jums ir zeeti jafarem, weenalga waj dflhws, waj nomiris fchi janodohd.“

Mas minutes wehlatu jahneeku pulzinfch rikfchoja zaur Kungradas wahrteem. Turkestana nepahfkatamâs stepes.

Behz wairak stundu ilgâs ahtras jahfchanas, kasaki bija aula tuwumu fafneegusch. Wini apstahja zeemu no wifahm pufehm, zil labi wini wareja un gahja tad taifni wirfu. Kirgiseefchu beheni, kas zeema malâ spehlejahs, eeraudfija faldatus papreefchu un pasinoja flani blaudami wina atnahfchanu, un eekam wehl kasaku wadonis no sirga bija nokahpis, kad jaw aula preefchneeks Kailas, ar libku Turku sohbenu apbrunojees, winam preti nahja.

„Ro grib tas kungs no Kirgiseefchu fcheika?“ winfch prafija wadoni.

„Neke,“ fchis atbildeja; „mehs meklejam leitenantu Larifchu.“

„Nefat juhs winam fliktas jeb labas sinas?“ Kailas prafija.

„Wedat muhs papreefch pee wina,“ wirsneeks fazija.

„Nahfat man libds, bet lehni, ka juhs manu draugu ne-iffaidat,“ Kirgiseetis fazija.

„Schohs wahrdus fazijis winfch weda kasaku wirsneeku ar wina laudim pee kahdas kibltas, kuras durwis winfch flufam attaisija un tad tohs wihrus luhdja, lehni eefchâ eet. Te wirus gaidija fawada ifkata.“

(Turpmal wehl.)

Gradi un feedi.

Swehra sirds zilwekam.

Kad fenat, kur laudis wehl tumšibā un mahnds wahrga, daschadi breefmigi un neschehligi darbi notifikahs, tad par tam masat lo brihnitees; bet kad muhsu 19. apgaismotā gadu simtent wehl darbi teel pastrahdati, kas peeder pee swehra bet ne pee zilweka dabas, tad to newaretu tizeht, ja pateesi notikumi to ne-apleezinatu. Rahdu no schahdeem notikumeem schē ussimešim.

Nesen kahdā Wahzijas pilsehtā tika noteefati diwi slep-kawas, tehws un dehls, wahrda Marchner. Kad winus no teefas nama zaur pilsehtu weda, tad dauts kauschu bija us eelahm sapulzejušchees, kas slepawahm gan lahdedami gan rahdami sawu ihgnumu israhdija. Tehws gahja weenaldfigs, dehls saweebees zaur kauschu pulku. Tē us reis is kauschu druhsmas islez nabaga sehns us kohka kahjas un us jauno Marchneri tohs wahrdušs faka:

„Tā, tagad tu esi sawu algu dabujis; nebuhtu ari taisnibas wirs semes un debesis, ja tu pee karatawahm nebuhtu kluwis! Jaw manis deht ween tu esi nopelnijis, ka tew galwu nozert!“

To fajjis klibais sehns kauschu mudscheelli pasuda.

Wehlat klaušchnajohht dabuja schahdu notikumū sinahht. Minetais sehns gadu preefch tam bija apsehdees pee zela malas, gribedams sawus knapohs jahbakus nowilkt, kas winam kahju bija nobehrsejuschi. Kamehr sehns ar sahbaķu nowilfchanu publejahs, tē jaunais Marchners garam brauz. Sehnu eeraudfijis Marchners praja, kas winam kaitohht. Sehns nu isstahsta, ka sahbaķs winam kahju speeschoht un winfch to gribohht nowilkt. Marchners nu sehnam dohd to padohmu, lai tas sawu kahju eebahschoht ritena speeku starpā un tad warefchoht sahbaķu nowilkt. Sehns neko tanna nedohmadams paklausa Marchnera padohmam un tā tad kahju speeku starpā eebahsch. Tik lihds tas notizis, tē Marchners usschau ar pahtagu saweem sirgeem un tee fahl skreet. Relaimigam sehnam kahja tika norauta un winfch bes palihga palika zela malā gulohht, un — Marchners, schis swehra zilweks, smeedamees un mehdidams aishrauzā prohjam.

Swehrs wehl ir gohda wahrds preefch tahda negantneeka, jo swehrs, kad winfch buhtu ari tas wirsuplehfigafais, newar buht ar apdohmu tahds breefmigs un neschehligs.

Gudrs un ustizams suns.

Preefch kahdeem gadeem kahds lungs bija ar galwu fajlimis un winam peemetahs dulums; bet zaur ruhpiģu ahrstefchanu winfch tika pilnigi isahrstehs un wairak gadus ne ta masaka sihmite no prahta-apsulfchanas pee wina neparahbijahs. Tē kahdā wakarā, lungam patlaban guleht eiģohht atkal dulums peemetahs; winfch jadausa marmora nakts-galdu un weenu gabalu marmora rohkā fahchris grib ar to sawu gajpaschu nosist. Gajpascha sawu lungu dulu eeraudfidama eekleedsahs un tā pajchā azu-mirkli ar sibena ahtrumu leelais suns is preefchistabas eeskreen un sawam lungam ar johni usbrukdams to gar semi pagahsch un tam nelauģ peezeltees. Pa tam starpam eeskreen julaini, uswell sawam lungam duluma freklu (kam garas peedurtnes, kuras teel fajeetas, tā ka apdulufcham jeb trakam zaur tam rohkās ir fajstitas un

winfch neko newar dariht). Kad duluma frekllis bija usmilktis un lungs gultā eeliktis, tad gudrais suns schehli smilktedams, it ka luhgdamees, lai wina preti stahfchanohs par launu newemtu, sawam lungam rohkās laisija.

Ismaniba.

Kā Wahzija dauts zilwekus atrohht, kam tas wahrds „Schulzē“ jeb „Milers.“ tā Anglijā dautseem ir tas wahrds Smitš. Scho buhščhanu kahds sinaja reis Londone few par labu isleetaht. Tas bija tā: kahda lohti isflaweta teateradseedataja bija us Londoni atnahkufe. Wisi gribeja flaweno dseedataju dsirdeht. Teateris bija ar laudim tā peebahstis. Tē kahds sohbugals nonahht teateri, bet newar neweenu weetu preefch apsehščhanahs dabuht. Winam eeschanjahs labs padohms prahtā; winfch pilnā balsi issauģ: „Pee Smita deg!“ Wisi Smiti uslehjahs un steidsahs us mahjahm, dohmadami, ka pee wineem mahja deg, un tā tad palika wairak platfchu tukfchi un muhsu sohbugals dabuja nu weetu, kur apsehstees.

Sihwa atbilde.

Kahds Amerikaneefchu teešnešis, no kura taunas mehles fajija, ka winfch kukulus nemoht, reis us sawu fkrichweri teiza, ka tam efoht netihri iwahrki. „Tas gan war buht,“ fkrichweris atbildeja, „bet manas rohkās ir tihras (prohti no kufuku nemščhanas).“

Rohnese.

(Teila.)

Rohnese us Daug'was krašta
Wezu laitu pilis reds.

Winu muhri dauts muns stahsta,
Lai gan runahht tee nemehs.

Wehii schahz zaur winu gangeem, —
Jumti sen sakritufchi;
Kowahrni ap pils tohneem
Brehz, it ka aissmatufchi.

Tomehr zel'neekam wehl rahdahs
Pils lohgds tur brihnumi;
Nakti winam preefchā stahjahs
Chnās bailu flatumi.

Skaišta meitenite skatahs
Zelineeka azis tur,
Preefus tad winfch sirdi matahs
Apburts, — nelušt wairs netur.

Sirds tam dreb un kruhtis puhščahs,
Skaištull grib aplampt tas.
Wehl tai mihtās azis skatahs,
Tē, wairs redsams naw nefas. —

Zel'neekam buhs prohjam dohtees,
Schkirščhanahs atnahkufi.
„Dishwo wef'la!“ — atwadotees
Sauģ: „Tu man apbuhruš.“

„Wefels, wefels!“ — jauka flana
Dohrni augščā dsirdama.
Zel'neeks skatahs, lo winfch mana?
Sehgeli wehščch pliwina. K. Matfcherneeks.

Atbildebams redaktehs Ernst Plates.